

امکان سنجی ایجاد شهر متراکم در محله هنرستان منطقه ۹ مشهد از بُعد الگوهای رفتاری

نفیسه امینی^{۱*}، نیما صادق زاده دیمان^۲، الهام امینی^۳

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه سوره، تهران، nafise77@gmail.com

۲- عضو هیئت علمی موسسه آموزش عالی پیام گلپایگان، تهران n.sadeghzadeh@ut.ac.ir

۳- دانشجوی کارشناسی اقتصاد، دانشگاه فردوسی، دانشکده اقتصاد، مشهد، ایمیل aminielhaam@gmail.com

چکیده

اینکه مردمانی بتوانند به راحتی در خانه های کوچک زندگی کرده و در محل های کوچک کار کنند، به عوامل مختلف فرهنگی، الگوهای رفتاری شخصی و خانوادگی، اجبار اقتصادی در شرایط موجود و... آن ها بستگی دارد. برای ایرانیانی که در خانه های فراخ ایرانی زندگی کرده اند و حال به خاطر محدودیت های اقتصادی، مجبور به زندگی در خانه ها و فضاهای کوچک شده اند، موضوع تراکم مشکلاتی را به همراه آورده که به راحتی قابل چشم پوشی نیستند. مشکلاتی از قبیل بیماری ها و ناراحتی های روانی که در نهایت می تواند سبب بروز اختلالاتی در سطح خانواده، اجتماع، شهر و کشور گردد. نقش معمار در اینجا، ارائه راه حل هایی با در نظر گرفتن محدودیت های فضایی تحمیل شده در شرایط حاکم بر جامعه می باشد. پس از مطالعات صورت گرفته، فرض بر این قرار گرفت که فرم شهر متراکم (شهر فشرده) Compact City، از پایدارترین فرم های شهری به حساب آمده و ایده ی افزایش استفاده از سطوح موجود شهری با افزایش تراکم و تعداد طبقات ساختمانی، با رعایت سایر شاخص های کیفیت زندگی همچون میزان سبزیگی، امنیت، تعامل با همسایگان، دسترسی به نقاط شهری و... قابل اجراست. در این راستا مبانی نظری مربوط به بحث تراکم از حیث الگوهای رفتاری مورد بررسی قرار خواهد گرفت. در این مقاله با ابزار پرسشنامه، میزان رضایت ساکنین محله هنرستان در منطقه ۹ شهرداری مشهد، از زندگی در خانه های با مترای پایین و امکان ایجاد شهر متراکم از دید آنان مورد بررسی و داده ها در نرم افزار SPSS مورد تحلیل آماری قرار گرفته اند. روش پژوهش تحقیق اکتشافی به منظور مطالعه تحلیلی و مطالعه موردی به منظور بررسی تئوری انتخاب شده در شهر نمونه است.

نتیجه ای که حاصل شد این است که با توجه به اینکه فزونی شتاب افزایش تعداد واحدهای مسکونی نسبت به شتاب افزایش تعداد خانوار و جمعیت در حوزه جنوب غربی بیشتر از کل شهر است، امکان ایجاد شهری با مولفه های شهر متراکم و فشرده با ادامه روند موجود دور از ذهن به نظر می رسد. مگر آنکه از طریق آموزش یا تحولات غیرقابل پیشبینی اقتصادی وضعیت تغییر کرده و این امکان ایجاد گردد.

واژه های کلیدی: شهر متراکم، منطقه ۹ مشهد، محله هنرستان، الگوهای رفتاری

۱- مقدمه

امروزه عوامل مختلفی در شیوه زندگی شهروندان در خانه های با مترای کم تاثیر گذارند که از آن جمله می توان به عوامل اقتصادی و الگوهای رفتاری و فرهنگی اشاره کرد. نکته ی مورد تامل، بررسی میزان انطباق این سبک از زندگی با نیازها، علایق و فرهنگ شهروندان می باشد. در صورت عدم انطباق، می بایست در راستای نیل به اهداف توسعه پایدار و اصلاح وضع موجود حرکت کرد.